
SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	9
CZĘŚĆ 1. PODSTAWY GERONTOLOGII KLINICZNEJ	13
1. Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania starości	14
1.1. Długość życia	14
1.2. Uwarunkowania genetyczne	15
Programy obrony przed starością	15
Śmierć programowana, apoptoza	16
1.3. Czynniki pozagenetyczne	17
2. Specyfika fizjopatologii starczej	20
2.1. Zaburzenia czynnościowe	20
2.2. Warunki psychospołeczne	24
3. Symptomatologia ogólna, zasady diagnostyki różnicowej	26
3.1. Objawy niecharakterystyczne	26
3.2. Wielochorobowość	29
3.3. Wstępna ocena lekarska chorego w starszym wieku	30
CZĘŚĆ 2. NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE ZESPOŁY CHOROBY I ZABURZENIA RÓWNOWAGI WEWNĄTRZUSTROJOWEJ	35
4. Wybrane problemy neurologiczne	36
4.1. Starość i patologia ośrodkowego układu nerwowego	36
4.2. Choroba Parkinsona, parkinsonizm wtórny	39
Leczenie choroby Parkinsona	41
4.3. Patologia naczyniowa układu nerwowego	43
4.4. Neurastenia – choroba, której nie ma	50
4.5. Wodogłowie normotensyjne	52

5. Zaburzenia psychiczne	53
5.1. Co w sferze psychicznej jest normą, a co patologią w podeszłym wieku?	53
5.2. Zespół lękowy	55
5.3. Zaburzenia świadomości	57
5.4. Depresja	60
5.5. Choroba Alzheimera	65
Etiopatogeneza	65
Objawy	67
Rozpoznanie różnicowe	69
Badania pomocnicze	71
Badania neuroobrazujące	71
Leczenie	72
5.6. Zaburzenia psychiczne jako skutek nieostrożnej farmakoterapii	75
6. Układ sercowo-naczyniowy	79
6.1. Zmiany inwolucyjne	79
6.2. Przewlekła zastoinowa niewydolność serca	81
Leczenie farmakologiczne	84
6.3. Nadciśnienie tętnicze	89
6.4. Niedociśnienie tętnicze	93
6.5. Choroba niedokrwienności serca stabilna	95
6.6. Zaburzenia rytmu serca	101
6.7. Przewlekłe niedokrwienie kończyn dolnych	106
7. Zaburzenia układu dokrewnego	109
7.1. Oś podwzgórzowo-przysadkowa	109
7.2. Zanik gonad	110
7.3. Andropauza	111
7.4. Menopauza	112
7.5. Libido i potencja	114
7.6. Szyszynka, melatonina i sezonowe zaburzenia nastroju	116
7.7. Tarczyca	118
8. Cukrzyca typu II	122
8.1. Czy starość toruje drogę cukrzycy?	122
8.2. Przebieg cukrzycy w starości	125
8.3. Leczenie, kontrola metaboliczna	126
8.4. Hipoglikemia i neuroglikopenia – nierozpoznawalne, niebezpieczne skutki uboczne leczenia farmakologicznego	132
9. Wybrane choroby i zaburzenia czynności układu pokarmowego	133
9.1. Zmiany inwolucyjne	133
9.2. Ból i inne dolegliwości	134
9.3. Choroby wieku podeszłego	136
9.4. Rozpoznawanie	138
9.5. Leczenie	139
9.6. Przewlekłe niedokrwienie jelit	141

10. Zmiany inwolucyjne i chorobowe w narządzie ruchu	144
10.1. Złożone przyczyny	144
10.2. Leczenie – uwagi ogólne	148
10.3. Osteoporoza	149
10.4. Zespół algodystroficzny	151
10.5. Osteomalacja	151
11. Nowotwory	152
11.1. Wprowadzenie	152
11.2. Guzy gruczołu krokowego	153
11.3. Guzy sutka u kobiet	156
11.4. Rak okrężnicy i odbytnicy	158
11.5. Chłoniaki	159
11.6. Rak tarczycy	161
11.7. Leczenie nowotworów	161
 CZĘŚĆ 3. NIESPRAWNOŚĆ I NIEWYDOLNOŚĆ	 163
12. Wieloczynnikowa katastrofa	164
13. Zaburzenia równowagi, upadki	170
14. Ochłodzenie i hipertermia	173
14.1. Fizjopatologia	173
14.2. Ochłodzenie (hipotermia)	174
14.3. Przegrzanie (hipertermia)	175
15. Zaburzenia wodno-elektrolitowe	177
15.1. W stanie zdrowia	177
15.2. Podstawowe badania	179
15.3. Patologia gospodarki wodno-sodowej	180
15.4. Geriatryczna specyfika wybranych zaburzeń elektrolitowych	185
16. Zaburzenia oddawania moczu i stolca, zakażenie dróg moczowych	187
16.1. Nietrzymanie moczu	187
Leczenie	189
16.2. Zaparcie i nietrzymanie stolca	190
16.3. Zakażenie dróg moczowych	192
17. Kto i gdzie powinien leczyć przewlekłe chorych w podeszłym wieku?	195
17.1. Założenia ogólne	195
17.2. Pielęgniarstwo gerontologiczne	196
17.3. Propozycje placówek pomocy i leczenie ludzi starych	197
Skorowidz	203